

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 8. april 2009
Sagsnr.: 39

- ./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering notat og grundnotat om forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret ris LLRICE62 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 (komitésag).

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

6. kontor /

Sagsnr.: 2004-20-24-01595

Dep. sagsnr. 14890

Den 7. april 2009

FVM 649

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret ris LLRICE62 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Kommissionen har fremlagt udkast til forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret ris LLRICE62 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen).

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 20. april 2009.

I august 2004 indsendte Bayer CropScience AG en ansøgning om godkendelse af ris LLRICE62 til fødevare- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen. Ansøgningen omfatter desuden anvendelse af risen til andre formål end fødevarer og foder på lige fod med konventionel ris. LLRICE62 ris er fremstillet ved hjælp af genmodifikation, hvor genet *bar* er indsat, hvilket gør planten resistent overfor ukrudtsmidler baseret på glufosinat som aktivt stof. LLRICE62 ris indeholder ikke antibiotikaresistensmarkørgener.

Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) har vurderet, at risen er lige så sikker at anvende som konventionelle ris. Der er ifølge EFSA ikke noget, der tyder på, at ris LLRICE62 har negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Regeringen agter på dette grundlag at stemme for forslaget.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

6. kontor /

Sagsnr.: 2004-20-24-01595

Dep. sagsnr. 14890

Den 7. april 2009

FVM 649

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret ris LLRICE62 i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

*Forslaget til Rådets beslutning vedrører godkendelse af genetisk modificeret ris LLRICE62 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af LLRICE62 ris samt anvendelse af risen til anden industrielt formål på lige fod med konventionel ris. Ansøgningen omfatter ikke dyrkning af risen i EU. LLRICE62-risen har fået indsat et nyt gen (bar) fra bakterien *Streptomyces hygroscopicus*, der gør, at planten er resistent overfor ukrudtsmidler baseret på glufosinat som aktivt stof. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af LLRICE62-ris stammende fra dyrkning i tredjelande. LLRICE62 ris indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.*

Baggrund

Kommissionen har fremlagt udkast til forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret ris LLRICE62 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget behandles i en forskriftskomiteprocedure i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, udsteder Kommissionen beslutningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig imod det. Hvis der er et kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 20. april 2009.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelserne til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I august 2004 indsendte Bayer CropScience AG en ansøgning om godkendelse af ris LLRICE62 til fødevare- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen. Ansøgningen omfatter desuden anvendelse af risen til andre formål end fødevarer og foder på lige fod med konventionel ris.

LLRICE62 ris er fremstillet ved hjælp af genmodifikation, hvor genet *bar* er indsat, hvilket gør planten resistent overfor ukrudtsmidler baseret på glufosinat som aktivt stof. LLRICE62 ris indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af ris LLRICE62 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) ris.

Godkendelsens omfang

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af LLRICE62 til fødevare- og foderbrug samt anden industriel anvendelse på lige fod med konventionel ris. Godkendelsen omfatter ikke dyrkning af risen i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter, uden at dette kræver speciel godkendelse. Derfor lægger Kommissionen op til, at tilladelsen vil omfatte ris fra LLRICE62 ris samt ris fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejsede rislinjer.

Markedsføringen af risen vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af ris LLRICE62 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret ris” eller ”fremstillet af genetisk modificeret ris”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige frø af ris LLRICE62. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser.

En manglende vedtagelse af forslaget kan medføre handelsmæssige vanskeligheder. Såfremt der ikke gives tilladelse, vil der gælde en 0-tolerance for tilstedeværelse af LLRICE62-ris i importerede produkter, hvilket vanskeliggør import af ris fra de lande, hvor risen dyrkes.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af LLRICE62 vurderer Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 30. november 2007, at risen er lige så sikker at anvende som konventionelle ris. Der er ifølge EFSA ikke noget, der tyder på, at ris LLRICE62 har negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Fødevarainstitutet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Institutet kan tilslutte sig EFSA's vurdering af, at den genmodificerede ris LLRICE62 kan betragtes som traditionel ris og kan anvendes på lige fod med traditionel ris uden problemer for sundheden. Ansøgeren har indsendt sammenlignende undersøgelser af LLRICE62 foretaget over flere år på forskellige marker og med forskellig herbicidbehandling. Ingen af de sammenlignende undersøgelser viser, at risen skulle have fået andre utilsigtede egenskaber end traditionel ris. Tilsvarende viser fodringsforsøg med kyllinger og grise, som har fået henholdsvis GMO-ris og ikke-GMO-ris, at den genmodificerede ris ernæringsmæssigt er som traditionel ris, og der ses ingen tegn på en toksikologisk virkning.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med EFSA's høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af EFSA's udtalelse, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevareinstituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af LLRICE62-ris, når den anvendes til andre formål end dyrkning.

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Sagen har været i høring via høringsportalen. Ligeledes har notatet været sendt i høring i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg.

DI Fødevarer anbefaler, på basis af EFSA's positive udtalelse, at ansøgningen imødekommes, og at Danmark tilslutter sig forslaget. DI Fødevarer er af den principielle opfattelse, at gen-teknologien kan understøtte en positiv udvikling for miljø, sundhed og produktkvalitet under forudsætning af, at der foreligger uafhængige undersøgelser, der dokumenterer, at GMO'en ikke indebærer risici for miljø, dyr og mennesker.

Fagligt Fælles Forbund (3F) anmoder om, at der ikke gives tilladelse til markedsføring af ris LLRICE62. Det påpeges, at ansøgeren ikke har dokumenteret mængden samt effekten af rest-koncentrationer af glufosinat i risen efter høst.

Den Danske Dyrlægeforening mener, at der bør forlanges en passende mærkning af både rå ris og produkter, hvori den indgår, som også bør omfatte foder.

Landbrugsraadet (på vegne af Dansk Akvakultur, Dansk Landbrug, DMA, (Fjerkrærådet, Danske Slagterier, Køddbranchens Fællesråd), DLG, Den Lokale Andel og Mejeriforeningen) finder, at Danmark bør støtte forslaget. Landbrugsraadet noterer sig, at EFSA i sin risikovurdering har konkluderet, at der ikke er noget, der tyder på, at LLRICE62-ris vil have negative effekter på menneskers og dyrs sundhed eller på miljøet.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte tilladelse af risen til import og markedsføring, hvilket begrundes i et alment forsigtighedsprincip, eftersom foreningen ikke mener, at de biologiske eller sundhedsmæssige konsekvenser af gensplejsede afgrøder (til fødevarer) er velundersøgt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende gen-modificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af ris LLRICE62 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen. Regeringen kan således støtte forslaget.

Vedrørende høringssvaret fra Fagligt Fælles Forbund (3F) skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af risen i EU, og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt ris LLRICE62 anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af glufosinat, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Fødevarestyrelsen og Plantedirektoratet er ikke bekendt med undersøgelser af, hvilke restkoncentrationer af glufosinat og andre aktive stoffer fra sprøjtemidler, der reelt forekommer i LLRICE62 sammenlignet med konventionel ris. Indholdet skal dog, som nævnt, være under de fastsatte EU-grænseværdier for sprøjtemiddelrester i fødevarer og foder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre landes holdninger til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.